

До річниці пам'яті знаного вченого, економіста-аграрника, філософа-гуманіста - Віктора Наумовича ЗИМОВЦЯ

Вже десять років, як з нами немає Зимовця Віктора Наумовича, але ми досі згадуємо і відчуваємо присутність цієї великої людини, глибокоповажного вченого, яскравого представника наукової еліти економічної науки.

Віктор Наумович народився 15 лютого 1929 р. у м. Конотопі Сумської області в робітничій сім'ї. З 1944 по 1947 р. працював у колгоспі "Переможець" Конотопського району Сумської області. У 1949-1954 рр. навчався у Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка на економічному факультеті, після закінчення якого одержав кваліфікацію економіста сільського господарства.

Шлях у науку розпочав аспірантом кафедри економіки і планування народного господарства у Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка (1954-1957 рр.). З вересня 1958 р. працював в Українському науково-дослідному інституті економіки і організації сільського господарства (нині – ННЦ "Інститут аграрної економіки"), обіймаючи різні посади: від молодшого та старшого наукового співробітника до завідувача сектору і головного наукового співробітника відділу собівартості, цін і рентабельності.

Кандидатську дисертацію "Концентрація колгоспного виробництва та її економічна ефективність" захистив 19 листопада 1962 р. на спеціалізованій вченій раді факультету економіки і організації сільського господарства Української сільськогосподарської академії. Вчене звання старшого наукового співробітника присвоєно ВАК СРСР 11 вересня 1968 р.

Докторську дисертацію "Затрати і доходи у виробництві молочної продукції" захистив 23 лютого 1995 р. на спеціалізованій вченій раді Інституту аграрної економіки. Вчене звання професора зі спеціальності економіка сільського господарства і АПК присвоєно рішенням вченої ради ІАЕ 19 червня 1996 р.

Характерною рисою наукового мислення Віктора Наумовича Зимовця була масштабність постановки проблем та комплексний підхід до висвітлення економічних процесів. Його наукова діяльність була присвячена питанням розвитку товарно-грошових відносин в АПК, зокрема дослідженню проблем формування собівартості, цін та рентабельності виробництва. Найбільш істотними результатами проведених ним досліджень були: концептуальні аспекти формування собівартості сільськогосподарської продукції; методичні питання розробки нормативів собівартості та рентабельності у виробництві молока, а також обґрунтування їх рівнів; пропозиції стосовно удосконалення рівня цін на молоко, їх диференціації в територіальному розрізі та з урахуванням якості, а також щодо поліпшення цінового механізму в молочно-продуктовому підкомплексі АПК в умовах переходу до ринкової економіки.

За результатами проведених досліджень В.Н. Зимовцем опубліковано близько як 250 робіт, у тому числі понад 30 книг і брошур. Трудова та громадська діяльність вченого відзначена урядовими нагородами – п'ятьма медалями та дипломом ВДНГ України. Свої знання В.Н. Зимовець передавав

молоді. Під його керівництвом 6 молодих учених підготували й успішно захистили кандидатські дисертації.

Широкий науковий діапазон В.Н. Зимовця виходив далеко за межі досліджень підрозділу інституту. Віктор Наумович зосереджував свою увагу не лише на розробці вузьконаукових питань у сфері ціноутворення та фінансів в аграрному секторі, але паралельно також звертався до висвітлення фундаментальних проблем сучасності, зокрема розгляду питань продовольчої безпеки на глобальному рівні та до зростання майнової нерівності у світі. За своїми філософськими поглядами Віктор Наумович був гуманістом і демократом, ставлячи на перше місце в економічних концепціях чинник людини. Цілком усвідомлюючи, що помилки у реалізації соціалістичної ідеї в СРСР та інших країнах її дискредитували, він був все ж переконаний, що соціалізм має перспективи як концепція, яка базується на справедливості. Тому й планував написати підсумкову роботу про власне бачення векторів розвитку суспільства під назвою «Чи є у соціалізму майбутнє?», яка, на жаль, залишилася не реалізованою через передчасну смерть. Завдяки філософському баченню явищ і подій сучасності він міг вести фахову дискусію з широкого спектру суспільно-економічних та політичних питань.

Високоактивною була громадянська позиція Віктора Наумовича. Тривалий час він очолював партійну організацію інституту, раду ветеранів війни та праці і, виконуючи ці функції, проявив себе як мудра і виважена людина.

В.Н. Зимовець тісно співпрацював із колегами багатьох наукових видавництв. Як відомого вченого і новатора економічної думки його запрошували для читання змістовних лекцій у багатьох вузах України.

Віктор Наумович був свідомим українцем, який пишався своїм козацьким походженням,

О.М. ШПИЧАК, доктор економічних наук, професор, академік НААН, заслужений діяч науки і техніки України

Шпичак Олександр Михайлович - доктор економічних наук, професор, академік НААН, головний науковий співробітник відділу ціноутворення та аграрного ринку, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: svitlana_pashko@ukr.net

Shpychak Oleksandr Mykhailovych - doctor of economic sciences, professor, academician of NAAS, chief research fellow of the department of price-formation and agrarian market, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony st., Kyiv)

E-mail: svitlana_pashko@ukr.net

Шпичак Александр Михайлович - доктор экономических наук, профессор, академик НААН, главный научный сотрудник отдела ценообразования и аграрного рынка, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики» (г. Киев, ул. Героев Оборони, 10)

E-mail: svitlana_pashko@ukr.net

корінням якого була Конотопська сотня Чернігівського полку. Ще у часи тоталітаризму і задовго до набуття Україною незалежності у приватному спілкуванні він завжди займав патріотичну позицію та підтримував демократичні цінності. У часи, коли інформація про минуле нашої батьківщини та її культуру поширювалася дозовано і перекручено, він по краплині зібрав чималу бібліотеку книжок та вирізок із періодичних видань.

У його сім'ї завжди панувала атмосфера поваги до знань і науки. Це сім'я справжніх учених. Дружина Віктора Наумовича, також науковець і його одностудент, Соколова Сусанна Данилівна, кандидат економічних наук, багато років працювала також у ННЦ «Інститут аграрної економіки».

У повсякденному житті характерними рисами Віктора Наумовича були простота, комунікабельність та вміння, як кажуть, «на ходу» вирішувати життєві питання. Крім того, його відзначала постійна присутність почуття гумору, яке не залишало його у найважливіших життєвих ситуаціях.

«Ставлення до дітей - міра духовної гідності людини», - сказав білоруський письменник Я. Бріль. Віктор Наумович разом із дружиною виховали достойних талановитих дітей, які продовжують справу життя свого батька - наукове пізнання світу. Донька Галина захистила кандидатську дисертацію з мовознавства, працює в Інституті мовознавства НАНУ. Продовжує науковий шлях і розвиває ідеї батька його син Владислав - доктор економічних наук, завідувач відділу Інституту економіки і прогнозування НАНУ.

Віктор Наумович завжди залишається в пам'яті своїх колег і учнів. Його добре серце і щирість душі, високий професіоналізм, порядність і незгасний оптимізм є взірцем для наслідування молодого покоління, яке прагне розквіту та благополуччя України.